

Корольчук Віктор Володимирович,

провідний науковий співробітник відділення організації наукової діяльності перемінного складу відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник;

Хоркава Діна Валеріївна,

здобувач ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю «Психологія» ННІЗДН Національної академії внутрішніх справ

ПСИХОПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАСАДИ РОБОТИ З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ

Відповідно до Планів заходів закладів вищої освіти (далі – ЗВО) МВС України передбачено психопрофілактичну роботу з особовим складом, яка забезпечує виконання наступних позицій, зокрема:

З метою підвищення ефективності психопрофілактичної роботи, фахової компетентності керівників структурних підрозділів ЗВО:

– забезпечується, після надходження до академії, використання збірника діючих нормативно-правових актів і методичних матеріалів МВС з питань організації психопрофілактичної роботи серед особового складу;

– забезпечується проведення з особами, які вперше призначаються на керівні (командні) посади, інструктивно-методичних занять щодо цілей, форм і методів здійснення психопрофілактичної роботи в системі МВС та НП України, визначається коло осіб, які потребують проведення цієї роботи у першу чергу;

У межах реалізації завдань щодо проведення спільно з підрозділами МВС реалізується проведення наукових досліджень з підготовки та видання науково-дослідних робіт із зазначеної проблематики відповідно до потреб і замовлень Національної поліції України.

У межах навчальних дисциплін опрацьовуються наступна тематика:

– «Організація і тактика одночасного допиту двох чи більше осіб»;

– «Першочергові дії працівників Національної поліції у разі виявлення ознак підготовки або вчинення терористичного акту»;

– «Забезпечення охорони публічного порядку і безпеки, виявлення та документування протиправних дій під час проведення масових заходів в умовах ускладнення оперативної обстановки»;

– «Особливості спілкування працівника патрульної служби з учасниками масових акцій у конфліктних ситуаціях»;

– «Застосування комп'ютерних поліграфів при професійному кадровому відборі в підрозділі Міністерства внутрішніх справ та Національної поліції»;

- «Психологічні особливості запобігання корупційним правопорушенням»;
- «Правові, організаційні й тактичні засади співробітництва громадян з оперативними підрозділами Національної поліції»;
- «Агентурно-оперативна робота підрозділів кримінального розшуку Національної поліції»;
- «Організаційно-правові засади конфіденційного співробітництва»;
- «Протидія об'єктивній перевірці на поліграфі з боку особи, яка тестується, та шляхи її подолання»;
- «Психологічні особливості професійного спілкування працівників Національної поліції України»;
- «Удосконалення професійно-прикладної підготовки майбутніх поліцейських».

Особовий склад вивчає передовий досвід зарубіжних країн з питань організації психопрофілактичної роботи у ЗВО із специфічними умовами навчання.

З метою наукового забезпечення просвітницької діяльності серед особового складу ЗВО з питань запобігання травматизму, девіантної поведінки, соціально-психологічної дезадаптації, суїцидальних проявів, формування здорового способу життя та профілактики ВІЛ-інфекцій/СНІДу за участю практичних психологів та медичних працівників проводяться наступні міжнародні, всеукраїнські, міжвідомчі, науково-практичні та теоретичні заходи: круглі столи, семінари, конференції, бінарні заняття, тренінги, форуми, лекції, тощо.

До участі у проведенні психопрофілактичної роботи з особовим складом ЗВО залучаються фахівці громадських організацій і спеціалізованих медичних закладів, практичних підрозділів Національної поліції України, Міжнародних організацій, авторитетні вітчизняні експерти, психологи, відомі науковці закладів вищої освіти і науково-дослідних установ, державних інституцій.

Окрім цього, у межах службової підготовки з особовим постійним та перемінним складом постійно проводиться робота щодо основ моралі, ціннісно-сислової сфери особистості, запобігання травматизму, девіантної поведінки, соціально-психологічної дезадаптації, суїцидальних проявів, формування лідерства, прихильності до здорового способу життя та профілактики ВІЛ-інфекцій/СНІДу під час професійної діяльності та у повсякденному житті та на інші просвітницькі теми.

Також під час інструктажів, проведення стройових оглядів перед розводом на заняття, заступанням на службу в добовий наряд, визначається фізична і психологічна готовність працівників до належного виконання службових обов'язків, для виявлення осіб, які б перебували в складних стресових службових і життєвих ситуаціях. За окремим графіком керівництво постійно відвідує особовий склад за місцем їх проживання, вивчає рівень добробуту, наявність побутових

проблем і негараздів, стан взаємин у сім'ях. У ЗВО ведеться журнал індивідуальних відвідувань керівництвом підлеглих працівників за місцем їх проживання, в якому відображаються відомості стосовно їх фактичного сімейного та побутового стану.

Систематично проводиться робота, спрямована на своєчасне виявлення серед особового складу ЗВО, які потребують здійснення заходів посиленої психологічної уваги з причин психологічної вразливості, схильності до порушень дисципліни тощо.

Постійно здійснюється взаємодія з відділом кадрового забезпечення, практичними психологами, медичними працівниками, керівниками структурних підрозділів ЗВО щодо питань психопрофілактичної роботи з особовим складом.

Регулярно здійснюється робота щодо вивчення стану соціально-психологічного клімату у ЗВО та вживаються заходи щодо його покращання.

Закріплення вогнепальної зброї за особовим складом проводилось після ретельного вивчення і винесення відповідного позитивного психологічного висновку. Зокрема, з метою закріплення за співробітниками табельної вогнепальної зброї, забезпечується, відповідно до графіку, проходження особовим складом психологічного тестування з визначення показників їх психоемоційної стійкості та складання заліків із знання матеріальної частини зброї, порядку і правил її застосування, заходів безпеки при поводженні з нею, виконання нормативу з вогневої підготовки та вправи з стрільби.

У ЗВО МВС України забезпечується своєчасне проходження працівниками обов'язкових періодичних психіатричних і профілактичних наркологічних оглядів у Державній установі «Центр психіатричної допомоги та професійного психофізіологічного відбору МВС України», де виявляють осіб, які мають відхилення у поведінці та дають підстави підозрювати в них наявність психічного розладу, а також тих, що зловживають алкоголем та вживають наркотичні речовини, які перебували в екстремальних ситуаціях та мають ознаки відхилення в поведінці, а також таких, що потребують надання психіатричної допомоги та потребують психологічного супроводження, мають ознаки професійної деформації, стресового стану, порушують процес адаптації, взаємовідносин в колективі, сім'ї чи з громадянами або проявляють аутоагресивні наміри.

Отже психопрофілактична робота з особовим складом у ЗВО МВС України є основою фундаменту інтелектуального, духовного, культурного та морально-правового виховання та належного функціонування і розвитку національної системи освіти, розбудова якої має стати основним пріоритетом.